

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuj'e dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnništvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Srbija.

Avstrijsko-ogrsko časopisje, izvzemši slovansko, pripravlja javno mnenje v Evropi na dogodbe, ki se primerijo menda že v kratkem v Belemgradu. Na jedni strani se trudi, razširiti nazor, da postopa „naglo sodišče“ v Belemgradu povsem nepristransko in pravično. V to svrhu razširja zdaj in zdaj, v primernih presledkih, vesti, da je bilo toliko in toliko aretovancev izpuščenih, računajoč, da po obsodbi in usmrčenju „zarotnikov“ poreko ljudje: morajo že krivi biti, sicer bi jih ne bilo obsodilo tisto sodišče, ki je toliko drugih radikalcev oprostilo!

Na drugi strani skuša to isto sodišče razširiti mnenje, da so Nikolić, Pasić, Tavšanovič in drugi vendar krivi, in pripoveduje veliko o dokazilih, katere ima sodišče proti njim. O Nikoliću pravijo sedaj, da je svojo krivdo priznal, dočim poročajo ruski listi, da je Knežević pri zaslišanju izjavil: „Vlajku“ (to je polkovnik Nikolić) vzamem na svojo dušo, drugih pa ne.

Veleoficiozna dunajska „Pol. Corr.“ je prinesla te dni brzojavko, v kateri je povedano, da se zaprtim radikalcem v ječi izvrstno godi in da jih je samo deset vklenjenih.

Samo deset! In to so prav najboljši, najuglednejši srbski rodoljubi. Vkljeni so v tista strašna železja, katera so v belligrajski trdnjavi ostala izza turških časov. Železja so tako težka, da jih človek le z veliko težavo dvigne. Ta železja jim je prikoval kovač na roke in na noge, roke pa so prikovane k verigi mej nogama, tako da morajo jetniki noč in dan čepeti na golih tleh in se ne morejo premakniti, ker se drži verig dva stota težka krogla. Tako se ravna s temi mučeniki. Milan Obrenovič, čigar pravo ime je Emil Katargi, in ki je po krvi Rumun ali Cincar kakor pravijo Srbi, (kakor tudi njegov ministrski predsednik Vladan Gjordjevič, kateremu je v istini ime Hipokrat Georgescu), jih hodi vsak dan sam zasliševati in prisostvuje tudi njih trpinčenju.

Nihče ne ve, kakšen material je Milan pripravil za sodno obravnavo, kaj je

z mučenjem po uzoru katoliške inkvizicije izsilil iz prič in iz Kneževića, in kako bode skušal dokazati krivdo tistih mož, katere hoče za vsako ceno spraviti pod zemljo. „Nar. Listy“ poročajo celo, da Peter Uzelac, znani Milanov vohun, organizuje cigansko tolpo, da bi v slučaju, ako bi moral Milan svoje žrtve izpustiti iz ječe, vsaj Pasića, Nikolića in Tavšanovića na cesti umorili.

Zdaj vlada v Srbiji tišina, kakor pred viharjem. Vsak dan mora prinesiti odločitev. Samo jedna moč je na svetu, ki zamore še rešiti srbske radikalce in ž njimi srbski narod — to je Rusija. Javno mnenje v Evropi, ki se je z vso silo zavzelo za usodo obiskurnega židovskega kapitana Dreyfusa ter znatno pripomoglo, da pride v njegovem slučaju pravica do veljave, da zmaga pravičnost, tisto javno mnenje se ni zavzelo za žrtve potepuškega generalissima, za najuglednejše voditelje srbskega naroda. Samo jeden del slovanskega časopisja v Avstriji se je zanje zavzel in pa rusko časopisje.

Ves srbski narod kliče Rusijo na pomoč proti Milanu, in ruski listi delujejo s tako odločnostjo na intervencijo, da smemo vendar še upati, da Milan svojih naklepov ne bo mogel izvršiti vzlic tajni podpori od gotove strani.

Londonska „Times“ je te dni objavila članek, katerega je ponatisnil tudi veleoficiozni organ naše vlade „Pester Lloyd“. V njem je povedano, da se nemško in madjarsko časopisje, kadar govori o Srbiji, skrbno ogiba vsemu, kar bi moglo Rusijo iritirati, dočim rusko časopisje na najsovražnejši način Avstrijo zaradi Milana in njegovega počenjanja napada. „Times“ je mnenja, da je to velikega pomena, ker sme rusko časopisje pisati le to, kar je ruski vladi všeč, a če so te dolžitve, katere rusko časopisje kupiči proti Avstriji in to dan na dan, z največjo doslednostjo in rastočo brezobzirnostjo, pasirale rusko vladno cenzuro, potem ni dvoma, da izražajo listi mnenje ruske vlade.

Temu ne moremo oporekati. „Times“ piše resnico. Kaj govore ruski listi o Avstriji in o Milanu, tega seveda ne moremo navajati iz ozirov na gospoda drž. pravd-

nika. Ali v očigled temu dejstvu se nam vendar vsiljuje vprašanje: Čemu se potem po oficiozih razširjajo vesti, da sta se Rusija in Avstrija dogovorili glede skupnega postopanja v Srbiji?

V Ljubljani, 9. avgusta.

K položaju.

„Fremdenblatt“ piše: Ustava je že zategadelj v nevarnosti, ker je že dve leti radi obstrukcije mrtva črka, papirnata ustava, katere določbe razen § 14. nimajo nobene veljave več. Res, da so bili Nemci radi Badenijevih jezikovnih naredeb opravičeni bojevati se dotlej, da se sklene z njim pošten mir, — toda ker so se oprile obstrukcije, ki je negacija parlamenta, ker so ustavili ustavne naredbe, so s tem pokazali, da se bojuje brez ozira na ustavo, da jim je narodni moment višji kakor ustava. Ako je skrb za ustavo resnična, potem treba z vsemi močmi stremeti za tem, da dobi drž. zbor čim prej moč, lotiti se svoje naloge ter glede nagodbe razveljaviti § 14. Kako pa naj se binkoštni program Nemcev sicer izpolni, kakor s tem, da se uveljavi zopet drž. zbor? — „N. Fr. Presse“ piše: Vlada naj se ne prepira o tem, kdo je zakrivil požar v državi, nego naj ga naglo pogasi. Poslanci, ki delajo obstrukcijo, ravnajo po izraženi želji svojih volilcev. Vlada mora napraviti konec sedanjemu položaju, naj si ga je zakrivil kdorkoli. — „Vaterland“ odgovarja tema listoma: Ustava ni niti v nevarnosti, niti brez praktične veljave. Nihče ne misli na to, da bi se sedanja ustava odpravila. Ne ustava, ampak parlament je postal po lastni krivdi papirnate vrednosti in prava senca. Drž. zbor ni cela ustava, ki ima sicer še vso praktično veljavo in se tudi izvaja. Boj proti novemu davku na sladkor ni boj proti ustavi kakor trdijo nekateri politični žonglerji. Obstrukcije ne delajo poslanci po želji volilcev, kajti narobe je res, da so poslanci volilce razdražili in vneli za obstrukcijo. — „Deut. Volksblatt“ dokazuje, da je namen liberalcev ta, da vržejo Thunovo ministrstvo ter da nastopi vlado kabinet, ki bi bil antisemitskemu gibanju sovražen. Take politike pa antisemitje ne

morejo podpirati, in nihče nima pravice, očitati jim vsled tega, da so prelomili nemško „Gemeinbürgschaft“, kajti „Gemeinbürgschaft“, katera hoče z nova utrditi židovskim liberalcem vlado, ni nemška, nego Nemcem nasprotna. Liberalci bodo dovolili nagodbo in nove davke, samo če se jim pomore na krmilo, odkoder bodo preganjali antisemitizem.

Srbija, Avstro-Ogrska in Rusija.

„Slovanski Svet“ piše v poslednji številki: Nobena država, nobena vlada, kateri je kaj do moralnega imena, ne more nadalje podpirati Milana; ta je za diplomate in poštene politike izgubljen. Tako ali tako je Milan dokončal svojo igro, in, če je količkaj pravilnosti v diplomaciji, mora Milan prej ko prej čez mejo. Ali Milan, ali pa v obče Obrenovičev dom! Milan mora zadovoljen biti, ako mu ostane sin na prestolu. Kara Gjorgjevič je rekel, da Obrenoviča delujeta zanj sama najbolj; on torej lahko čaka. Tudi radikalci so imeli to taktiko, da so čakali, ker so vedeli, da Milan jo mora dogospodariti kmalu po takem potu. Ta jih je hotel le zavesti in po svojih agentih spraviti v mreže. Oni pa so bili previdnejši od njega; da jih je pa pustolovec spravil pred „preki sod“, tega se niso mogli ubraniti, ker so ostali v deželi kot verni čuvarji narodnih in državnih interesov. Milan je napravil zadnji poskus, da bi se obdržal; računil je na oporo od zunaj, kjer so ga podpirali v dobi cvetoče štambulovščine. Preračunal se je. Avstro-Ogrska in Rusija sta se sporazumeli, da bi ohranili status quo na Balkanu. Ako hočeta to, sta dolžni tudi skrbeti, da ne bodo rušili tega status quo politični klavitezi, kakoršen je Milan. Ako sta obe velesili odkritosrčni druga proti drugi, ne more podpirati jedna to, proti čemur se obrača druga. Sporazumljenje velja za obe strani, kakor se je dejanski pokazalo še za prebivanja cesarja Frana Josipa I. v Petrogradu. Čudno je le, kako je to sporazumljenje moglo dopustiti, da se je Milan vrnil v Srbijo; saj je bilo treba vedeti, da on ni sposoben, da bi se ohranil mir na Balkanu. Taki vitezi, kakoršna sta zabeležena v kroniki bolgarskega pa srbskega

LISTEK.

Pobédonoscev.

(O zapadni in vstočno-slovanski kulturi.)

(Dalje.)

1. Cerkev in država.

Церковь и государство.

Prvo poglavje („cerkov i gosudarstvo“) Pobédonosceve knjige govori o razmerju med cerkvijo in državo.

Kdor hoče razumeti Pobédonosceva stališče, mora vedeti, da je pravoslavna cerkev ljudska cerkev. „V naši cerkvi“, piše P., „je možno pozabiti slojne in družabne razločke, odluščiti se od svetovnega položaja, zlititi se vsovršeno z narodnim sobranjem pred licem Boga... Naša cerkev... ohranja znak vsenarodne cerkve in duh ljubavi ter brezrazličnega združenja... Govoré, da je naš narod neveden v svoji veri, da je napolnjen s praznovestvom, da trpi vsled odurnih in zločestih navad, da je naše duhovenstvo surovo, neizobraženo, nedelavno, nizko, in da ima malo vpliva na narod. Vse to je v mnogem oziru resnično, no, vse to so — nebitveni, slučajni pojavi, ki so sad mnogih, in pred vsem ekono-

mičnih in političnih uslovij. — Kaj pa je bistveno? Ljubav naroda do cerkve, svobodno spoznanje polnega občenja v cerkvi, pojmovanje o cerkvi kakor o dedščini in občem sobranju, popolno odstranjenje slojne razlike v cerkvi in občevanje naroda s služabniki cerkve, kateri so izšli iz naroda in se od njega ne razlikujejo ne v življenjskem bitu, ne v čednostih, ne v samih napa-kah, katere z narodom stojé in padajo“.

Tako prostodušno govori pravoslavni o svoji cerkvi; da bi mogel nastati kak razpor med vedo in tako vero, jim še na misel ne pride. S pošteno in naivno dušo se poprime ruski vernik vsake vede, in brez odpora prizna vse, kar se more dokazati, ali vsaj sklepati z verjetno gotovostjo. Posebno katoličanu se zdi kaj prikupno, če vidi, kako z vnemo in brez predsodkov čitajo pobožni pravoslavci n. pr. nemške novejšje filozofe. Rus je morebiti goreč Kantovec, Hegelovec ali celo Büchnerovec, toda v svojem srcu si ohrani oni mistični nabožni ogenj, ki je lasten zdravemu človeku in zdravemu, nepokvarjenemu narodu. Vren Rus tudi nikoli ne črti drugoverca. „Sohrani Bože poricat“ (grajati) drug druga za véru, pust' (naj) každij (vsak) vérujet po svojemu, kak jemu srod-

něje“ (str. 197). In mržnja proti katoliškim Poljakom ne izvira iz naboženstva — saj to ne bi bilo naboženstvo — ampak le iz politike.

Ako se razumeva religija v takem, globoko mističnem in filozofičnem smislu, potem je naravno, da se taka religija išče povsod. Kakor človek nikoli ne more zatajiti priproste resnice, da je $2 \times 2 = 4$, tako tudi ne more biti nikjer na svetu srečen brez one religije, ki ga veže z vso notranjo silo na božanstvo in na vse ono, kar le bolj sluti nego spoznava ali razumeva. Ako hoče biti država mogočna, in ako hoče biti ljudstvo v njej srečno in zadovoljno, se mora oklepati take religije, brez religije sploh ne more biti, kakor ne riba brez vode; država je nerazločljiva od religije; in ker je religija velikanskega ruskega kulturnega celka pravoslavje, zato je njega država s pravoslavjem najozje spojena. In liberalni sistem: „svobodna cerkev v svobodni državi“, se zdi Pobédonoscevu osodepolna hiba. V tem vidi Pobédonoscev izvor tolikega zlega v zapadni Evropi.

To zlo so provzročile cerkve same. Ko je cerkev začela v Romanih in Germanih igrati politično ulogo in je oživila bolj ves svet obsegajoči cesarizem starih Rimljanov,

kakor pravi, v notranjem vladajoči duh ljubezni do bližnjega in Boga, takrat si je skopala grob, v katerega léže menda kmalu... vsaj pretežna večina izobražencev je odtujena v zapadni Evropi svoji cerkvi; brezverstvo je že normalno stanje (str. 13).

V kritiko Pobédonoscevih nazorov se seveda ne spuščam, ker jih samo referiram. Kakor se je pravoslavje razvilo, je organično tako spojeno z ruskim človekom, da bi odtrgati ga od pravoslavja menda res pomenilo, uničiti ga. Če dalje pomislimo, koliko plemenite kulture je vteleseno v pravoslavju, potem razumemo, če ga želi Pobédonoscev ohraniti svojemu, za velike zadače v bodočnosti pozvanemu narodu.

O katoliški cerkvi govori Pobédonoscev precej često; v papizmu vidi do-brega in prebrisanega naslednika starorimske svetovne diplomacije. Kako dobro razume rimska cerkev liberalno načelo „svobodna cerkev v svobodni državi“ upotrebiti na svojo korist v Združenih državah, kjer ima tako moč in svobodo, kakor v nobeni evropski državi ne, naglašá Pobédonoscev stran 21.

„Pravoslavna cerkev“, čitamo na strani 220, „je krasna. Ko vstopiš v njo, počutiš, da je v njej vse jedino, da je vse osmiš-

naroda umorjeni Stambulov pa še živi Milan, ne smejo nikdar več dobiti oblasti nad balkanskimi narodi. Preveč so trpeli v prošlosti, da bi ne zaslužili svobodnega razvijanja; sredstva njih so itak majhna in po zapadni politiki še oslabiljena. Ako se torej hoče skrbeti za status quo na Balkanu, treba je tudi gledati, da bodo vodile narode poštene spretnosti sile.

Cesar Franc Jožef in kancelar Hohenlohe.

Na poti k dvornim lovom v Radmer je sprejel naš cesar na kolodvoru v Ausseeju nemškega kancelarja Hohenloheja. Ta sestanek pa ni bil slučajen, nego je bil vpriporjen le zategadelj, da se ovrže trditev raznih listov, da je nastala med Nemčijo in Avstrijo napetost, vsled katere se grof Goluchowski in knez Hohenlohe vzlic temu, da je bilo že domenjeno, ne bodeta sešla. Cesar je govoril s kancelarjem na peronu dalje časa odkrit ter ga je povabil potem v dvorni vlak, kjer sta ostala okoli osem minut sama. A tudi potem je cesar znova nagovoril Hohenloheja.

Delcassé odlikovan.

Francoski zunanji minister, Delcassé, o čegar potovanju v Peterburg se je v poslednjem času toliko ugibalo, je dobil od carja red Aleksandra Nevškega z briljanti. To visoko odlikovanje daje Delcasséjevemu potovanju gotovo še večjo politično važnost. Ali so bile vesti o nastalih nesporazumljenjih med Francijo in Rusijo neresnične, ali pa so se ista že razkadila v nič. — Pri ruskem ministru zunanjih del, pri grofu Muravjevu se je vršil v soboto svečanosten dinér, na katerem je napil grof Muravjev v Delcasséju, češ, da je njegovo potovanje dokazalo, kako tesne vezi vežejo Francijo z Rusijo. Delcassé je konstatiral nato, da je postala v svrhu skupnih interesov sklenjena zveza še ožja ter se je razdalja med Peterburgom in Parizom vsled opetovanih posetov že docela skrčila.

Razmere v Španiji.

„Hamb. Nachr.“ pišejo: Vzlic zatrevanju španske vlade, da vlada v deželi absoluten mir, vre na različnih krajih jako opasno. Separatistične demonstracije v Barceloni se ponavljajo dan na dan, in zadnje dni so se primerile zopet rabuke med demonstranti in policijo. Celo župan Robert je imel minole dni strasten govor proti sedanjemu centralizacijskemu sistemu in proti Romeru Robledu, ki ga je na kongresu radi demonstracij ob priliki poseta francoskega ladijevja ožigosal. Robert je z gorečimi besedami povdarjal opravičenost katalonskega regionalizma. Občinski zastop pa mu je izrekel popolno zaupanje. Poleg teh separatističnih demonstracij divja sedaj tudi hud boj proti klerikalizmu. Španski svobodomislec so mnogo brezobzirnejši in odkritosrnejši kakor povsod drugod Seveda imajo za to tudi dovolj povoda, kajti tudi španski klerikalizem je cvet svetovnega klerikalstva. Na Španskem se je začel odločen odpor proti neznosnemu vplivu duhovščine in samostanov. — Tudi Karliski ne mirujejo.

Ijeno po značaju naroda in se drži z narodom. Pojdi v katoliški božji hram, kako je v njem vse pusto, hladno, umetno v primeri s pravoslavnim sobranjem. Svečenik služi in čita (mašo) sam zase, kakor bi bil nad narodom in odločen od naroda. Sam zase moli iz svoje knjige; narod moli po svoje, prihaja in odhaja, dovršivši svojo molitev in dočakavši to ali drugo cerkveno dejanje. Na oltarju se dovršuje sveto dejstvo; narod pa prisostvuje pri njem, kakor ne bi sodejstvoval z molitvijo. Obred ne govori našemu čustvu, in mi čutimo, da krasota, kakoršna more biti na njem, ni naša krasota, temveč tuja. Celo gibanje obreda, mehanična uravnava, se nam zdi čudna, hladna, neizrazna, očrti, podobe (ceremonialnih) oblek — niso blagoobrazne; zvoki cerkve, nega recitativa — nelepi in brezdušni; petje v tujem jeziku, v katerem ne razumeš besed — ni himna narodnega sobranja, ni vsikrik, kipeč iz duše — nego je umeten koncert, ki pokriva bogoslužje, ali se ne zliiva z njim.

Tako se kaže v teh izvajanjih antagonizem slovanskega in latinskega ali romanskega genija.

Svoje sodbe o trditvi Pobédonosceva pa seveda ne identifikujem z njegovo.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Celja, 6. avgusta. Javna oblastva so nasproti hujskajočemu gibanju v celjski renegatski svojati doslej popolnoma pasivna. O naši mestni upravi in njej podvrženi policiji niti ne govorimo. Njeno stališče napram javnim pojavom slovenskih someščanov je izza zadnjih dveh let dovolj pojasnjeno, da ni treba še le ugibati, kakošno bo njeno obnašanje napram slavnosti dne 9. avgusta t. l. Njej tudi toliko ne zamerimo. Ona pač izkorišča svojo samoupravo, dokler jo še ima v rokah; ona bje boj za svojo eksistenco, zato je brezobzirna do skrajnosti. — Druga je z drž. upravo. Državna oblastva so poklicana v prvi vrsti, da vzdržujejo javni mir in red, da branijo zakone pred silovitim kršenjem, in da to kršenje, kadar nastopi, primerno kaznujejo. Ne samo narekovati kazni storjenemu zločinu, temveč najprvo mora oblastvo skušati odvrniti pretečo nevarnost, da bi se storil zločin. Slednja, oblastvu podeljena pravica in tudi dolžnost je plemenitejša, izdatnejša in koristnejša. Katero oblastvo se te dolžnosti ne zaveda, tisto ni kos svoji nalogi. V njegovem okrožji se bodo množila kaznjiva dejanja kakor plevel na njivi, ako mu režeš vršičke in ne izpodrežeš globoko v zemljo razvitih koreninic. Očitati bi nam kdo utegnil, da mi svobodomislec, svobodoljubci kličemo na pomoč bajonete in ječo. Le počasi! Odgovorimo mu, da smo v Celji. Tukaj pa imajo javna oblastva glede političnega življenja Slovencev kaj čudno naziranje. „Quod licet Jovi (renegatom!) non licet bovi! (Slovenem).“ Ako danes „Domovina“ prinese kratko opazko o „svoji k svojim“, navese se ji konfiskacija, objektivno in subjektivno postopanje in denarnih glob kar deži. Jutri prinese „Vahterica“ strasten članek za bojkot zoper gotove (imenoma jih navede) trgovce, obrtnike, gostilničarje itd. — brez pomisleka in spotike ga izpusti cenzura mej svet. Mnogo stoletij je hlapčeval naš rod, toda sužnosti se le še ni toliko privadil, da bi molčal, kadar mu hočejo na koži dokazati, da je „manj vreden“. Krivica, katera mu bje v obraz, mu odpira doslej molčeča usta; razkriti mora vsemu svetu to krivico in kazati na tistega, ki mu jo dela. Naša birokracija pa se izbira po večjem iz tistega naroda, ki nas skozi stoletja in stoletja tlači, skuša vpreči v svoj trdi jarem ter hoče podvreči nas svoji nadvladi. Ta birokracija nam neče in ne more biti pravična. Če končno v svojem obupu, v svojem boju zoper silno močnega sovraga zakličemo državi, tedaj napravi, ki ima vse svoje narode enakopravno ščititi in braniti, da naj odpomore krivici, ki se nam dogaja; tedaj je to klic obupnega zatiranega rodu po svobodi! Ako nepristranski človek razmišlja strastne pojave hujskanja, ščuvanja, pretenja v tukajšnjem renegatskem lističu in po tiskovinah, ki po stotinah krožijo v celjskih ulicah; tedaj se mu nehote usiljuje v spomin brez števila določeb v našem kazenskem zakonu, pod katere bi bilo subsumovati dejanja v imenovanih tiskanih spisih. Napraviti se da imenitna obtožnica, nad katero bi imel vsak državni pravdnik nepopisno radost in v kateri bi kar po vrsti nastopala hudodelstva po §§ 98b, 99 kaz. zak., prikorakali skoro vsi pregreški in prestopki od § 302—310 kaz. zak., pricapljal bi tiskovni zakon in konečno še zakon od 15. oktobra 1868. št. 142 drž. zakona. Da, gospoda, bodimo še tako svobodoljubni, tega pa vendar ne moremo pripustiti, da se na nas ščuva poulična svojati, katera naj nas z dejansko silo prisili odnehati od naših nedolžnih veselje in slavnosti. Ne mi, ampak oni zatirajo svobodo in to na najgrši, najnesramnejši način. Le naravno je, da tisti, kateremu hočejo vklemiti vse ude, opozarja državno oblastvo, ki naj skrbi za javni mir in red, da naj odvrne pretečo nevarnost. To opozarjanje je treba tem bolj obesiti na veliki zvon, ker so tukajšnja oblastva za naše težnje slepa in gluha; pa če nas pobijejo, tedaj se šele pokaže, da Slovenec je tu „vogelfrei“. Javno opozarjanje je bilo treba, ker mislimo, da nad celjskimi gospodi stoje še višje glave, od katerih upamo, da imajo več pravičnega čuta za ubogi slovenski rod, katerega sme na rodni zemlji pobijati tujec. To javno opozarjanje je bilo potrebno, da svet izve, da so tu v Celji mogoče stvari,

katere so na čast le kaki srednje-ameriški republiki ne pa velevlasti Avstriji. To javno opozarjanje je bilo tem nujnejše, da se je o pravem času vkrenilo kar treba, da se dne 9. t. m. ne bodo dogajali škandali, ki bodo pred vsem civilizovanim svetom osramotili našo državo. — Kakšen uspeh so imela opozorjenja, to vidimo v sredo dne 9. t. m. Bojimo se, da bo tekla kri.

Trgovina.

Rovanje proti našemu trgovskemu in obrtniškem stanu nas je napotilo, da smo začeli premišljevat o stanju teh za vsak narod in tedaj tudi za naš narod važnih dveh faktorjev naše družbe. Bilanca bo slaba za oba stanova, to smo že vedeli. Zanimati so nas pa začeli vzroki trgovske in obrtniške malokrvnosti. Zasedovali smo jih nekoliko, pri tem pa prišli najprej do spoznanja, da bo premišljanje za nas trgovce prav zdravo! Prvi pogoj za življenje vsakega organizma, prav za prav pa bistvo vsega življenja je gibanje. Mi slovenski trgovci se kaj malo gibljemo; mi smo, kakor pravijo ljudje, zaspani! In ali ni misel tista čudovita iskra božja, ki vlije življenje v ude največjemu hromežu in slabotnežu, če misli sploh kaj ima? Naš kmetič pravi — še rajša pa reče to kmečka ženica, kadar ji kdo kako prehitro pogodi: „se vé, ljudje morajo misliti, če ne bi še pamet zgubili!“ Po teškem spancu nas najprej osveži bistra misel, ki začne švigati po glavi. Pokličimo tedaj na pomoč svojo misel! Misel nam bo dala moči, širila nam bo samozavest, in zdravo gibanje se bo pričelo! — „Slovenski Narod“ nam je odprl predale, da se v njih razgovarjamo, dokler ne ućakamo svoj ga lista!

Pisec teh vrstic hoče porabiti priliko, da položi v ta del „Narodov“ cvet in sad svojega razmišljanja: da pove najprej svoje misli o trgovskem stanu in njegovem stališču pri nas, potem pa da z dejanjem pokaže eno pot, ki nam je po njej hoditi, ako hočemo drug drugemu res pomagati. Sledite temu izgledu Vi, ki Vam je pri srcu razvoj trgovskega in obrtnega stanu, pišite vsak iz svojega delokroga, povejte svoje dobro premišljene nasvete, dajte na razpologo svoja brzogovna poročila o borznih cenah blaga, o žetvah, o svetovnem trgovanju itd., in naredili bomo dobro delo trajne vrednosti in velike koristi! —

Med mnogimi vzroki trgovskega in obrtnega životarenja je pač prvi ta, da je našega naroda premalo, da smo premalo razviti, in da so kulturne potrebe našega naroda neznatne. Posledica teh treh resnic je ta, da je fluktuacija vsakdanjih življenjskih potreb majhna, in da za razvoj svoje obrti in svoje trgovine z večine že sploh ni pravih pogojev. Domača trgovina in domača obrt v večji meri pa je brez tujega kontingenta šele prav nemogoča. Zato ji bo treba poiskati polja izven domovine.

Takoj drugi vzrok slabemu stanju obeh stanov je ta, da premalo uvažujemo njih pomen za narodno-kulturno življenje, da ta dva stanova pri nas nimata ugleda! Mesto ugleda pa ima vsak stan še celo mnogo neprijateljev — krvososov, ki ga ali izsesavajo, ali pa vsaj skušajo ovirati v napredovanju, kar je pa pri nas toliko kot smrt za oba stanova!

Na ta način se nismo še povzpeli, in če pojde to tako naprej, se sploh nikdar ne povspnemo do trdnega, premožnega obrtnega in trgovskega stanu. Ker sta pa ta dva stanova temeljna kamena človeštva, in sta za bodočnost vsakega naroda z brez-pogojno potrebna, ima vsak neodpustljiv naroden greh, ki rahlja njuno stalo: kajti hiša naše narodne samostalnosti bo zidana po eni strani na pesek, ob večji katastrofi pa pojde narodnost v prah! Koliko stanov pa imamo prav za prav Slovenci? Ali imamo plemenitše? Koliko imamo trdnih, zanesljivih hišnih posestnikov, meščanov? Ali ni naš delavec po mestih in v večjih obrtnih krajih — in le od tod se upošteva za stan — kozmopolit? Rodoljubi! Roko na srce in vprašajte se, kako delo opravljate, ki zistematično škodujete stanu, ki poleg kmeta sam samcat stoji na svoji res popolnoma narodni podstavi, ki izhaja iz naroda, in ki pri nas sam edin lahko re-rezentira pravo bistvo narodovo tam, kjer se upošteva: v svetu?! Zakaj niti kmet, niti uradnik in duhovnik ne moreta

dati narodnosti prave življenske moči brez meščanskega sloja; kmet je in bo pasiven, uradništvo in duhovništvo pa sploh ne moreta imeti pogojev za oni razvoj, ki sili na vrhunec narodove mogočnosti! Tretji stan, ki je sleme vsaki državi, je pa močen le tedaj, ako je močen bistveni in obstojni del njegov: trgovstvo in obrtništvo. Le tedaj ima tretji stan val za prospevanje, tedaj napreduje. Ž njim pa napreduje narod. Vsa zgodovina nas tako uči, tudi če svojih oči ne bi imeli! Toliko bolj pa velja to našemu narodu, ki je, reva, še na vseh drugih stanovih hrom, in ki naj je sedaj hrom še na stanu, koji je brez trgovca in obrtnika nemškutarski! Zatorej Vam povemo, da svojo kri pijete tisti, ki se trudite za blagostanje narodovo, pa škodujete temu stanu! Priskočite mu rajši na pomoč, drugače vas bo zgodovina pisala za grobokope naroda slovenskega!

Tretjič pa je za naša stanova velik križ (ki je res deloma le naslednik onih dveh „križev“), da se stanova sama slabo zavedata svoje naloge in svoje važnosti! Res skoraj, da morata biti brez prave samozavesti, ko nimata prave moči, da bi se čutila; ali ker pri nas sploh ni stanu, ki bi bil Bog ve kako trden na konju, tedaj tudi ni treba da ravno ni pod narodni polovnik postavljamo svoje luči. Mi se delamo take revčke, da za javno življenje narodno ne zahtevamo nikakega vpliva in smo veseli, da nas puste životariti, mesto da bi samozavestno nastopili in storili kaj zase. Prepričali ste se lahko pri shodu na svoje oči, da naš trgovski stan nima malo inteligence, in da bi se že lahko vsaj toliko moško na noge postavili za svoj stan, kot se postavljajo drugi za tuje! A predobrovoljni smo za druge, zase pa nam zmanjka dobre volje. To je treba, da postane drugače! —

In ta točka, trgovci, je naša točka! Drugim narodnim faktorjem je delovati v to, da odpravijo kvarljive vzroke, ki jih smo navedli v prvih dveh točkah; drugi naj tam pomorejo, da prideta dva bistvena dela naroda našega do veljave, ki jima gre. In tudi duhovnik bodi tam na mestu, da povzdigne svoj glas, kjer gre zato, da dobi cel stan svoje pravice, kajti duhovnik, ako hoče že aktivno poseči v osodo naroda, je tudi naš duhovni oče, ne samo kmetov! — A v tej tretji točki, trgovci, velja, da si sežemo sami pod rame! Treba je, da izpodbudimo k vstrajnemu delu, k nauku, k večjemu obzorju, da si pomoremo k samozavesti in eneržiji in da vdahnemo one čilosti v žile trgovskemu in obrtnemu stanu, ki jih mora brez-pogojno dobiti, ako hočemo, da se z mesta gane. —

Razdelimo si torej delo v smislu uvodnih besed teh vrst: Ta prinesi to, drugi ono, vsi pa z božjo pomočjo kaj dobrega za naš stan in za naš narod!

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. avgusta.

— Ubežni poslanec. Oče krščanskega socializma, dr. Janez Evangelist Krek, je sedaj v takih škripcih, da še nikdar tako. Strah ga je, ne morda nas liberalcev ali kake druge stranke, ampak strah ga je — volilcev pete kurije. Tako se jih boji, da beži pred njimi v hribe in kmalu ne bo vedel, kje se naj skrije. Na shod njegovih ljubljanskih pristašev volilcev v nedeljo ga ni bilo. Drugekrate je rad hodil na njih najnezatnejše in najbrezpomembnejše shodke, a sedaj, ko je šlo za velevažno, prav žepa njegovih volilcev tika-jočo se zadevo, sedaj se je skrtil pred volilci. Kako bi se upal tudi prednje stopiti, ko je njegova stranka vender v „Vaterlandu“ razglasila, da je popolnoma zadovoljna, da se podražita sladkor in petrolej, in da bodo vsi klerikalni poslanci z veseljem glasovali za to podraženje, proti kateremu so krščanski socialisti v nedeljo protestovali. Krek je zborujočim svojim volilcem poslal pisemce, v katerem govori o liberalizmu in o vsakovrstnih drugih rečeh, v katerem pa niti z besedico ne omenja, kako sodi o novih davkih in zlasti ne, kako bo glasoval, kadar pridejo ti zakoni v drž. zboru na

vrsto. In vendar bi prav to njegove volje najbolj zanimalo. Njegovih pridig o liberalizmu so že dosti slišali, tako neumni pa tudi krščanski socialisti niso, da bi ne vedeli, da se imajo za podraženje sladkorja in petroleja zahvaliti klerikalstvu, saj je sedanja vlada popolnoma klerikalna, a prvo besedo ima pri njej najčrnejši vseh klerikalcev, trgovinski minister baron Dipauli. Če kdaj, je bila „farbarija“ z liberalizmom pri tej priliki jako nesrečna. Pa dr. Krek ne beži samo pred svojimi ljubljanskimi volilci. Tem je pisal, da se shoda ne more udeležiti, ker ima v Zagorju ob Savi toliko opravkov, da ne more v Ljubljano. No, tudi v Zagorju ob Savi so imeli v nedeljo Krekovi volilci shod, na katerem so protestovali proti novemu davku na sladkor. Na shod so svojega poslanca dr. Kreka posebej povabili in bili so prav veseli, ko so ga videli še pred shodom več dni kolovratiti po Zagorju. Toda v nedeljo ga ni bilo na shod. Zbežal je pred svojimi volilci. Ljudski zastopnik pete kurije je prav na dan shoda moral nujno na — božjo pot, na še ne posebno znano, blizo Zagorja ležečo Strmo njivo. Zastopnik pete kurije je pred zagorskimi volilci bežal v hribe, in bilo ga je tako strah, da bi moral na shod, da se niti v farovžu ni pokazal, da si bilo tam pripravljeno najzbornejše kosilo — zafranova juha in „fremd-kokoš“ — ker so prišli gospod knezoškof birmovat! Ubogi dr. Krek!

— **Strašni smo!** Še sami nismo vedeli, kako strašni da smo. Najkrvoločnejši trinogi vseh časov in narodov so prave ovce proti nam. „A la lanterne“ je naše geslo, in kdor se nam ne uda, pride na svetilko. Grozno! Mi se kar kopljemo v krvi naših nasprotnikov. In kdor tega ne verjame, naj čita sinočnega „Slovenca“ uvodni članek. Tam je to obširno razloženo in s fukti tako podprto, da se ne da nič ugovarjati. Strašni smo. Vencajz, ta uzor politične značajnosti, se nam je moral „umakniti“ pri „Glasbeni Matici“, katero je povzdignil do prvega glasbenega zavoda med Slovenci. Po našem mnenju je to sicer največ zaslug Hubadova, in so le veliki dolgovi „Glasbene Matice“ zaslug Vencajzova, ali „Slovenec“ mora to bolje vedeti. In pri kmetijski družbi! Tam smo pokazali vso svojo bojaželjnost. Miroljubni klerikalci so hoteli družbo popolnoma na tihem dobiti v svoje kremplje in pomašiti njen denar v svoje malhe, mi pa smo ta blagi naklep „s krikom in zvijačo“ preprečili. To je res neodpustno, da se nismo zadovoljno iz družbe dali ven vreči. Pa „Naša straža“. Količko bi ta klerikalstvu lahko koristila, ko bi imela kaj denarja. In mi preklicani liberalci se zanj niti ne zmenimo in nič ne damo izpod palca, tako da je objavljeno daril popolnoma izostalo, in je društvena štacuna vedno zaprta. Zdaj pa še družba sv. Cirila in Metoda! To je višek terorizma. Skoro samo z našim denarjem dela ta družba, z našimi tisočaki ustanavlja samostane, in vzlic temu smo Koblarja posadili pred vrata, in še od izvenkranjskih duhovnikov se nismo dali komandirati. To je višek terorizma. Ogromna večina društvenikov se mora uklanjati neznatni manjšini. Tako bi moralo biti povsod, koder so klerikalci v manjšini. Naša dolžnost je bila, da smo podvojili svojo požrtvovalnost, da bi mogel Koblar z družbo in njenim denarjem rogoviliti proti nam. A mi tega nismo storili. Res, strašni ljudje smo, klerikalci pa so nedolžne ovčice, ki nikomur nič žalega ne storé, ki nikomur vođe ne skalé, in bi z veseljem izvolili dr. Tavčarja za predsednika katoliške družbe, če tudi ni pri njej nobenega liberalca. Da grozni smo in klerikalci se nas po vsi pravici bojé!

— **Nedeljski protestni shod krščanskih socialstov.** „Slovenec“ je poročal, da se je shoda vdeležilo kacic 600 oseb. Kako jih je štel, tega ni povedal, ali drugi so jih naštel, le kacic 300, dočim je bilo na shodu socialnih demokratov do 700 oseb. Toda o tem se ne bomo prepirali. Vprašati ga hočemo nekaj drugega. Prosimo ga, naj nam razodene, kaj je pomenilo to, da so udeležniki shoda trumoma in demonstrativno zapustili zborovališče, ko je začel govoriti Gostinčar, da pa so se vrnili, ko je nehal govoriti? To nas zanima. Zado-stovalo nam bo, če reče „Slovenec“: Spoznali so mozička. Torej — prosimo!

— **Čehov se boje.** Včeraj popoldne, a že prepozno za sinočno številko smo dobili naslednjo brzojavko iz Celovca: „Dopolodne odpeljalo se je trinajst mož tukajšnje mestne straže v Celje, najbržeje, da pomagajo zabraniti češkim visokošolem vhod v mesto. Ne vdajmo se!“ — Danes pa smo dobili poročilo: „Slavni celovski magistrat je poslal 15 redarjev s piklavbami v „nemško“ Celje. Da se redarji iz drugih mest in dežel na pomoč kličejo, je dokaj značilno.“

— **Čehi v Postojni.** Včeraj ob 7. uri zjutraj so se pripeljali češki akademiki v Postojno. Členi narodne čitalnice in drugih društev pričakovali so jih z godbo na kolodvoru, kjer sta jih pozdravila župan g. M. Vičič in tržki načelnik g. A. Ditrich. Dame so delile šopke. Po kratkem odmoru so si ogledali češki akademiki postojnsko jamo, katere divna krasota je napravila nanje nepopisen utis. Pri skupnem obedu na vrtu hotela „Pri kroni“ je pozdravil češke akademike v iskrenem govoru g. dr. Treo, bodreč k skupnemu mišljenju in nevstrašenemu postopanju ob narodov proti nasilstvu nemškega fanatizma. Za Čeha je odgovarjal v krasnem govoru prof. češke tehnike g. Stoklasa, povdarjajoč potrebo gojenja idealov in napredujočim korakom spremeniti v dejansko realizovanje češko slov. vzajemnosti. Zapelo se je več nar. pesmi. Potem je pa dež napodil udeležnike v vrtni salon in na kegličiče, kjer se je vsakdo zabaval po možnosti; večina družbe je prenašala z mladostnim humorjem vremensko nezgodo ter pričakovala, da se nam „zjasne vremena“. Pri skupni večerji bilo je še raznih napitnic, potem pa smo se v največjem naliivu morali posloviti od mlilih gostov. Iz mladostnih obrazov odsevala je odločnost, videti je bilo, da se slovanski akademiki kot sinovi svobode ne boje ne naporov prihodnjega dne ne — celjske nemškutarke sodrge.

— **Celjski grad in mestni muzej radi Čehov zatvorjena.** Celjskim purgarjem je pohod naših severnih bratov trn v peti. Koj ko so čuli, da se nameravajo Čehi na svojem potovanju ogledati tudi v našem mestecu, začel jih je radi tega lomiti krč in srce prekipelvali svete in opravičene jeze nad faktom, da si predrznejo stopiti v nemško celjsko mesto slovanski popotniki. Kdo bi se res nad tem ne jadel, in kdo bi tem pristnim (!) Germančkom v zlo štel, da so se vsi jednodušno zbrali pod jeden prapor in nanj napisali: Čehi ne smejo v mesto. In potem so kovali naklep za naklepom proti Čehom. Izročili so prvič na magistrat z mnogimi podpisi opremljeno spomenico, v kateri s povzdignjenimi rokami prosijo, naj občinski svet zapre pot Čehom v mesto, in v slučaju, da vendar pridejo, naj jih štiti in brani pred krvoločnimi Čehi, sicer jih bodo ti pobili in pomorili in jim nazadnje celo zažgali domove. Strašili so potem, da rekvirirajo skupaj iz vsega nemškega Štajerja nemške purše, ne izvzemši seveda tudi junaških kranjskih karniolecev. A vse ni nič pomagalo. Fakt je, da skoro pozdravimo Čeha v naši sredi, fakt, ob katerem se bodo tukajšnje nemške kreature napihovale od jeze in svete srda, kakor tista žaba, ki je hotela postati debela kakor vol. Kakor móra ležati fakt na tukajšnjih Nemčurjih, in sedaj se gre zato, da se Čehom, ko vendar pridejo, zagreni prebivanje v Celju. Ako le srečaš na ulici dva taka kulturna sinova majke Germanke, čuješ jih zabavljati čez Čeha, in taki pogovori se končavajo: „jim bomo že pokazali, aber ordentlich“. In pod pokroviteljstvom generala Oehsa se vadi in uri izbrana četa mestne fakinaže, da bo tem spretnije izzivala Čeha in ob poznih nočnih urah tudi napadala in obmetavala s kamenjem in zaprtki. Izmislili so si pa ti tički še jedno drugo. Čehi so si hoteli seveda ogledati tudi tukajšnji muzej in pa stari grad z razvalino sedeža slavnih celjskih grofov. Ne boš, reklo je muzealno društvo, in je dalo po lepkih naznanitih, da 9., 10. in 11. ni dovoljen vstop na stari grad in v muzej radi — nujnih poprav! Res krasno. Kako lep in vendar kako jalov vzrok. Vse je bilo preje v muzeju in na gradu v redu, sedaj pa se je naenkrat — ko so Čehi tu — pokazalo, da se mora to in ono nemudoma popraviti. Baš radi zanimivosti našega mesta se tu ustavijo Čehi — vsaj so na zn anstvenem potovanju — in teh si sedaj ne bodo mogli ogledati v toliki meri naši bratje, ko je pristop v

razvaline starega grada in v naš, res jako zanimiv, po svojih rimskih izkopinah in starinah svetovno znan muzej zabranjen. Hvala Nemcem za to. Tu je zopet edenkrat pogledala na dan iz njih tista nedosežna kultura in njihov nebeški humanizem, in si dala odduška v podli zavisti, češ, prišli ste gledat celjske zanimivosti, a teh vam mi pokazati nečemo. Ako bi Slovenci hoteli vračati hudo s hudim, bi tudi lahko pokazali pot naprej diverznim sinovom visoko kulturne matere Germanije, ki lazijo po slovenskih pokrajinah, uživajo naše prirodne krasote, ali pa si ogledujejo druge zanimivosti, kakor starine v ljubljanskem muzeju! Toda Slovenci ne storé tega, menda zato, ker so inferiorni. R.

— **Ljubljanski „Sokol“.** Od jutri naprej bodo redne proste vaje po trikrat na teden in sicer vselej v torek, četrtek in soboto. Vsi oni Sokoli, ki so se podpisali za udeležbo teh vaj, naj pridejo gotovo jutri četrtek ob 1/9. uri v telovadnico.

— **Izzivanja.** V gostilni pri „Piču“ v Komenskega ulicah nasproti drugi mestni deški šoli, katero gostilno ima sedaj gospodična Maksa Oroszy, donela je 7. t. m. zvečer, ko so se obiskovalci cirkusa vračali domov, krasna in priljubljena pesmica „Die Wacht am Rhein“. Gospodični Maksi, kakor tudi obema bratoma, smrdi vse, kar je slovensko, vendar prav rada pobira slovenske groše za laško vino. Pesem se je pela pri široko odprtih vratih bržčas na čast češkim gostom.

— **Slovensko trgovsko pevsko društvo** ima v četrtek ob polu 9. uri zvečer pevsko vajo.

— **Prvi koncert in vrtno veselico** priredi viško-glinške čitalnice tamburaški in pevski zbor „Krim“ v nedeljo, dne 13. avgusta 1899. leta na vrtu g. J. Trauna na Glincah. Vspored obsega tamburaške in pevske točke ter prosto zabavo. Začetek ob 5. uri popoldne. Vstopnina 10 kr. za osebo. K obilni vdeležbi vabi najvljudnejše „Krim“.

— **Čitalnica v Konjicah** priredi dne 15. in 16. avgusta t. l. otvoritveno slavnost. Spored: V torek, Velike maše dan, t. j. 15. avgusta: Predpoldne: Sprejem gostov, po poznih sv. maši (od 10. do 11. ure) ogledovanje trga, starega grada in okolice. Popoldne: A. ob 1. uri na vrtu gosp. Suterja banket (kuvert s črno kavo 1 gld.). Pri banketu svira celjska narodna godba. B. ob polu 4. uri ljudska veselica na Suterjevem vrtu. Prolog, deklamuje gospica Barčka Pospišilova. Nastop raznih pevskih in družih narodnih društev. Šaljiva pošta — srečolov — tombola itd. itd. Pri ljudski veselici svira celjska narodna godba in konjiška godba Napolitanova. Pela se bode tudi nova pesem skladatelja Vekoslava Vavpotiča z Dunaja: „Na delo“, katero bode ob sam dirigiral. Vstopnina za ljudsko veselico: Gospóda 1 krono, kmetje 20 kr. Opomba: Kdor se hoče udeležiti banketa, naj blagovoli naznaniti odboru do 30. avgusta. V sredo, dne 16. avgusta, ob 6. uri zjutraj: izlet na Brinjevo goro, kjer bode maša in skališki zajutrek. Po zajutрку obisk slavnih skaliških vinogradov. Odbor. P. s. Kdor namerava prenočiti v Konjicah, naj izvoli naznaniti čitalničnemu odboru vsaj do 13. avgusta, da bode mogoče preskrbeti prenočišča.

— **Ogenj.** Mohor Leban, pečar na Opekarski cesti št. 2, je opazil danes dopoldne okoli polu 10. ure, da je v hiši št. 6 na Opekarski cesti ogenj. Gorelo je v sobi v prvem nadstropju. Ker je bila soba zaklenjena in imetnik sobe odsoten, se je ubilo okno, da se je lahko prišlo v sobo. Poklicala se je požarna bramba, ki je bila pod poveljstvom svojega stotnika L. Striceljna takoj na lici mesta in je z vso vnemo lokalizirala ogenj in storila varnostne priprave, da se ne podre strop hiše. Teli so namreč trami v stropu in so bili na mestu pri dimniku že prežgani. Ogenj je nastal vsled tega, ker sta bila dva trama vzdana v dimnik. Včeraj se je dimnik užgal in pri tej priliki sta se tramova vnela in začela tleti.

— **Poskušen samomor.** V Katoliškem domu stanujoči 23letni zavarovalnični reprezentant Silv. Wl. se je včeraj dopoldne poskusil zastrupiti s strihniom. V naglici poklicani zdravnik je nesrečnejši rešil smrti. Vzrok poskušanemu samomoru je bila baje — nesrečna ljubezen.

— **Na semenj dne 8. avgusta** je bilo prignanih 716 konj in volov, 291 krav in 119 telet, skupaj 1126 glav. Kupčija je bila srednja. Zunanjega kupca ni bilo, samo en žid je nekaj volov za rejo nakupil, in jih je dobro plačal.

— **Razpisana služba.** Mesto poštnega odpravnika na c. kr. poštnem in brzojavnem uradu v Hotederšici proti pogodbi in kavciji 200 gld., letna plača 260 gld., uradni pavšal 60 gld. Prošnja v teku treh tednov na poštno in brzojavno vodstvo v Trstu.

* **Samomor nadporočnika.** V Debrečinu se je ustrelil v mestnem gozdiču domobranski nadporočnik Gubody. Vso noč, od sobote na nedeljo se je zabaval; a kmalu je izgubil iz mesta, dokler ga niso našli v mestnem gozdiču mrtvega. Samomorilec je sin čegledskega župana in je bil zaročen z neko deklico iz odlične družine.

Telefonična in brzojavna poročila.

Celje 9. avgusta. Sinoči se je zbralo več sto najetih kričačev pred kolodvorom, ker se je raznesla govorica, da pridejo Čehi. Urednika „Südena“ Pukla so razgrajali insultrirali.

Celje 9. avgusta. Celjska sodrga je čakala vlaka ob 10. uri, ker Čehov tedaj ni bilo, prihrla je podivjana množica pred „Narodni dom“. Mestna policija, ki nečuvveno pristranski postopa, je siloma udrila v „Nar. dom“ ter strgala raz streho slovensko trobojnico in cesarsko zastavo. Policija je iz Celovca poklicala 13 policajev, kateri naše neusmiljeno zapirajo, sodrgo pustijo razgrajati. Mariborsko in graško županstvo je zaproseno policijsko pomoč celjski občini odreklo. Ob 11. uri je bilo odkritje Oblakovega spomenika. Hribar dal spomenik v varstvo občini celjska okolica. Glavar je vsak govor prepovedal. „Triglav“ in „Slovenija“ sta položila venec na spomenik. Državne oblasti nam ne dajejo varstva.

Celje 9. avgusta. Čehi so bili si-ajno vsprejeti. Pred kolodvorom je stal vojaški kordon. Nas so potisnili v stranske ulice. Sodrge je prihitela za nami: Metali so na nas kamenje in žugali s palicami. Dva sta bila ranjena. Policija je pasivna. Z vseh oken v „Narodnem domu“ so slovenske dame ob- sipale češke goste s cveticami. Kot hišni gospodar je pozdravil dr. Servec, odzdravil Hynek. Slovenske dame gostijo češke akademike. Sedaj se je pričel banket.

Celje 9. avgusta. Ker Čehi niso prišli zjutraj, je celjska druhal pred „Narodnim domom“ grozno tulila. Nastal je majhen pretep, pri katerem je bil dr. Dečko zadet s palico, krivca pa so izpustili. Pač pa so dva napadana Slovence zaprli! Oblakov spomenik so smeli odkriti, ne da bi smeli na grobu govoriti. „Slovenija“ in „Triglav“ sta položili vence. Od njunih predsednikov je redar zahteval, naj odložé trake in čepice, kar sta predsednika seveda odločno zavrnila. Policija je zahtevala, naj bi trobojnico z „Narodnega doma“ sneli. Slovenci tega niso hoteli storiti. Sprejem je bil prisrčen, tulenje Heilovcev pa grozno. Jeden Čeh je bil ranjen s kamnom.

Dunaj 9. avgusta. Minister zunanjih del grof Goluchowski se je vrnil iz Pariza. Mej 20. in 25. t. m. se snide v Ausseju z nemškim kancelarjem knezom Hohenloheom.

Dunaj 9. avgusta. Govori se, da se zakon o uredbi plač državnih slug razglasi 18. avgusta. Potrjena ta vest še ni.

Dunaj 9. avgusta. Tukajšnje podružnico društva „Bund der Germanen“ je vlada razpustila.

Budimpešta 9. avgusta. Listi kar divjajo, ker je saksonsko ministrstvo ukazalo podrejenim mu uradam, da pri dopisovanju z ogrskimi oblastmi ne smejo rabiti madjarskih imenovanj. sedmograških krajev, nego samo nemška.

Rennes 9. avgusta. Tudi današnja obravnava proti Dreyfussu je tajna. Kovčeg s tajnimi dokumenti vojnega ministrstva se je čez noč shranil v blagajni banke „Crédit Lyonnais“.

Darila.

Uredništvu našega lista sopolali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Eda Orožen v Trebnjem 10 K, nabrane na izletu v Zaplaz za prodane razglednice. — G. Marica Novak v Trojanah nabrala 8 K, v veseli družbi pod lipo pri Sv. Gotardu in v gostilni g. Konška v Trojanah. — G. Marija Werli v Cerknici 4 K, nabrane v veseli družbi. — Skupaj 22 K. — Živele rodoljubne nabiralke in vsi darovalci!

Za učiteljski konvikl v Ljubljani: G. Marica Novak v Trojanah nabrala pod lipo pri Sv. Gotardu in pri g. Konšku v Trojanah 8 K. — Živele rodoljubna nabiralke! — Svoto smo izročili g. J. Dimniku, blag. učit. društva, ki hvaležno potrjuje sprejem.

Geneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljenja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znanega, pristnega „Moll-ovega Seidlitz-praška“, ki se dobi za nizko ceno in kateri upliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljenja. Originalna škatljica 1 gld. a. v. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekar A. MOLL, ces. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJSKI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Manj kot dve škatljici se ne pošlje naravnost. 1 (59-11)

Meteorologično poročilo.

Vikina nad morjem 306-2 m. Srednji tlačni tlak 736-0 mm.

August	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
8.	9. zvečer	731.3	18.7	sl. zahod.	dež	
9.	7. zjutraj	730.0	17.0	sl. jzhod.	dež	
	2. popol.	730.2	19.7	sl. jzhod.	oblačno	23.9 mm

Srednja včerašnja temperatura 20.2°, normale: 19.4°.

Dunajska borza

dné 9. avgusta 1899.

Skupni državni dolg v notah	100	gld.	15	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	"	10	"
Avstrijska zlata renta	118	"	60	"
Avstrijska krona renta 4%	99	"	95	"
Ogerska zlata renta 4%	118	"	60	"
Ogerska krona renta 4%	96	"	40	"
Avstro-ogerske bančne delnice	906	"	—	"
Kreditne delnice	391	"	—	"
London vista	120	"	65	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	"	90	"
20 mark	11	"	77	"
20 frankov	9	"	55 1/2	"
Italijanski bankovci	44	"	47 1/2	"
C. kr. cekini	5	"	66	"

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERŠEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5-10 gld.

Berta Deak naznanja v svojem, kakor tudi v imenu svojega sinčka Otona in gospe Peršičeve vsem sorodnikom, znanem in prijateljem žalostno vest, da je srčno ljubljeni soprog, oziroma oče, zet, svak in rejnec gospod

Josip Deak

po dolgi, mučni boleznini, previden s svetimi zakramenti v 23. letu danes zjutraj mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega se bo vršil jutri popoldan ob 6. uri iz hiše žalosti, Dunajska cesta št. 25.

Sv. maše zadržane se bodo brale v raznih cerkvah.

Ranjkega priporočamo v blag spomin in molitev. (1452)

Ljubljana, dne 9. avgusta 1899.

Popolnoma izurjeno štacunsko dekle

ne preveč mlado, zmožno nemškega in slovenskega jezika, vsprejmeta v trgovino z mešanim blagom (1448-1)

Lebinger & Bergmann v Litiji.

Pekarija

na znanem starem prostoru, s prodajalnicami, prtiličnim stanovanjem, sobo za pomočnike, prostornim dvoriščem, celo priklado za pekovsko obrt,

se takoj odda.

Več se poizvé: v Florijanskih ulicah št. 29. (1449-1)

Razglas.

Na petrazredni deški ljudski šoli družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu se razpisuje v začasno nameščenje

učiteljeva služba

s 600 gld. letne plače.

Postavno utemeljene prošnje naj se do 25. avgusta t. l.

dopošljejo podpisanemu vodstvu.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda

v Ljubljani, dne 21. julija 1899. leta.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Isl, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dnauj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gasteiu, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osonni vlak v Lesce-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Ausseaa, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osonni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregencia, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta Kropo. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1206)

Prodajalka

z dobrimi spričevali žell dosedanjo službo premeniti. (1450-1)

Ponudbe sprejema iz prijaznosti upravnništvo „Slov. Naroda“ pod črkama M. L.

Razpis službe.

Pri županstvu v Loškem potoku razpisana je služba

občinskega tajnika

z letno plačo 400 gld.

Prošnje za to službo vložiti je do 1. septembra t. l. pri županstvu.

Nastop službe bode dné 15. septembra t. l.

Županstvo Loški potok

dné 8. avgusta t. l.

Janez Bartol

(1435-2)

župan.

Za neko srednjo pivovarno v južni Avstriji se išče spreten

oskrbnik ozir. knjigovodja

ki naj bode zmožen nemškega, slovenskega in laškega jezika, trgovinsko izobražen, zanesljiv, v občevanju s strankami dobro izvežban in skušen v kmetijstvu ter v ravnanju s konji. Le prosilci, ki se izkažejo za najboljše referencami in ki reflektujejo na stalno, prijetno službovanje, naj pošljejo natančne ponudbe z zahtevano plačo itd. pod naslovom „Lebensstellung“ upravnistvu „Slov. Naroda“. (1422-3)

Štedljiva gospodinja

katera hoče

davek pri sladkorju prihraniti

naj poskusi v gospodinjstvu kuhati mesto neredilne in razburjajoče kave ali kitajskega čaja:

Doktor pl. Trnkóczy-ja

kakao sladni čaj.

1 zavoj 1/4 kilo vsebine 20 kr., 14 zavojev samo 2 gld. 25 kr.

Prodaja in razpošilja z obratno pošto, tudi samo 1 zavoj:

Lekarna Trnkóczy

(1349-14) v Ljubljani.

Št. 8135.

Naznanilo.

Zaradi glavnega snaženja uradnih prostorov ostane deželna blagajna kranjska, Turjaški trg št. 3, od 14. do vštetelega 17. avgusta t. l. strankinemu prometu zaprta.

Deželni odbor vojvodine Kranjske

v Ljubljani, dné 1. avgusta 1899.

Preselitev obrta.

S pričujočim si usojam naznaniti častitim svojim naročnikom, da sem se preselil s svojim čevljarskim obrtom iz Kolodvorskih ulic št. 12

v Leucevo hišo na Sv. Petra cesti št. 34

ter se iznova priporočam častiti duhovščini in gospodom, gospem in gospodičinam za naravno raznovrstnih čevljev, zagotavljač jih dobre in točne postrežbe in nizkih cen. — Napravljam tudi otroške čevljčke.

Velespoštovanjem

Avgust Mate, čevljarski mojster.

(1450-1)

Velika prodaja vina.

Vlastelinstvo v Dubrovi, pošta Krapina-Toplice

ponuja po najnižjih cenah svoje vinske zaloge, obstoječe iz

1000 hektolitrov čistih, jako dobrih belih vin

lastnega pridelka iz let 1890, 1892, 1894, 1895.

Povprašati naj se blagovoli pod gornjim naslovom.

(1442-1)

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll